

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

»MESSENGER« – Voice of Slovenians in Australia

“Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

LETNIK XXXII Štev. 2

FEB 1987

THE FINAL APPEARANCE BY PLANINKA

The New Year's Eve dance 1986/87 held at S.D.M. saw the final appearance by the popular Slovene musical group Planinka. The present band's line-up included: Helen Trinick, Frank and Drago Prosenik, Cyril Čampelj, Bruno Ivančič and John Škofic.

Planinka had been together for a number of years. Despite this they are still familiar faces to the Slovene community in Melbourne.

Slovene will remember that some of the group's members were originally part of the band Drava.

Even though Planinka was primarily a Slovene group, they have been extremely popular with the German Social Club Treue Husaren. The band has represented the club at the Melbourne Oktoberfest in many occasions.

The break-up of Planinka will be a sad loss to the Slovene community in general. They will always be remembered as a talented and vivacious group who persistently displayed the utmost professionalism in their presentation and loyalty to continental music.

Irena Birsa-Škofic

Sicer niso slavili zmage a vendar so bili zadovoljni z doseženimi uspehi. Po zaključni ceremoniji in podelitvi nagrad v tekmovanju za svetovno prvenstvo so se Slovenci — jadralski letalci in avstralski rojaki zbrali pod šatorom na letališču v Benalli ter ob hladni pijači premagovali temperaturo, ki je bila okrog 40 Celzija. Foto Ivo Leber)

PREŠERNOVI NAGRAJENCI

Prešernove nagrade so letos prejeli: MILOŠ BONČA, arhitekt, BORIS CAVAZZA, igravec in PAVLE ZIDAR, pisatelj.

Nagrajenci Prešernovega sklada pa so: Aleš Berger, za prevod Lautreamontovih Maldorojevih spevov; Emarik Bernard, slikar za dela razstavljena na Beneškem bienalu 1986, Alojz Ihan za pesniško

zbirko Srebrnik; Lojze Lebič skladatelj, Ksenija Hribar, koreografinja in Jernej Habjanič, dirigent za delo Fuveg 86, Berta Meglič za oblikovanje mask v filmih, Edvard Miler za režijo Malomeščanske svatbe, Lojze Logar za grafični in slikarski opus, Ivanka Mežan za vlogo v dramatizaciji Besov; Mirko Šparenblek, koreograf in Vladimir Pezdirc, oblikovalec.

NASTANEK IN RAZVOJ GORICE

Pogled iz najstarejšega dela Gorice na Goriški grad, ki je lepo prenovljen in v katerem se nahaja tudi zbirka zgodovinskih predmetov.

(Foto Karen Persic)

Poleg Ljubljane, sta bili nekdanj Celovec in Gorica najbolj kulturno razgibani slovenski mesti. Če bi jih krivične razmejitve v preteklosti ne iztrgale iz slovensko naseljenih teritorijev, bi obe mesti danes bili resna tekmeča Ljubljani za naslov slovenskega kulturnega središča.

Medtem ko sta nastanek in preteklost

Ljubljane in Celovca dokaj poznani, pa se je o zgodovini Gorice bolj malo pisalo. Pa o tej temi povzemimo nekaj podatkov iz knjige "Primorski čas pretekli". V tej knjigi je Branko Marušič, sodobni slovenski zgodovinar objavil razprave o preteklosti Primorske.

(Vec na strani 6)

Kjerkoli so Slovenci, tam tudi slej ali prej zadoni slovensko zborovsko petje. Najnovejši slovenski pevski zbor v Avstraliji se je predstavil rojakom na Silvestrov večer v domu Slovenskega kluba v Perthu, Zapadna Avstralija.

NEODVISNO GLASILO SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O.Box 56, Rosanna, Vic., 3084, Tel.-459 8860

Lastnik - Publisher
SLOVENIAN ASSOCIATION
MELBOURNE

P.O. Box 185, Eltham, Vic, 3095
Tel.: 437 1226

Predsednik: P.Mandelj ; tajnik: W. Remšnik

Odgovorni urednik - Editor
MARIJAN PERŠIČ

Sub-editor for English Section
Irena Birsa-Skofic

Administracija in razpošiljanje:
Tel.: 386 8758
Jana Lavrič, tel.: 459 3783

Tehnično oblikovanje:
Vasja Čuk, Tel.: 434 5768
Ljubica Postružin

Stavljeno: Marta Strle in Vida Jančar

Dopisniki - Correspondents:
Anica Markič (for S.D.M.)
Tel.: 876 3023

Darko Hribernik (za Jadrano)
Tel.: 366 3669

Maria Kromar (Albury-Wodonga)
Tel.: (060) 244 850

Danica Petrič (za N.S.W.)
Tel.: (02) 688 1019

Jože Judnič (za Queensland)
Tel.: (075) 50 2225

Alojz Kossi (za W.A.)
Tel.:

Tiska - Printed by: CHAMPION PRESS

Cena - price: 1 dollar per copy

Letno - Annual: Australia \$ 12.00,
Overseas \$ 18.00, Air mail \$ 30.00

Rokopisov ne vračamo
Za podpisane članke odgovarja pisec

Najboljša podpora za

VESTNIK

je pridobivanje novih naročnikov

DAVKI—ZA KOGA IN KAJ

V nekaj več kot enem letu se bodo v Avstraliji vršile volitve v federalni parlament. Predvolilna propaganda se že začne in glavna tema teh volitev bo verjetno način obdavčenja.

Davki nikoli niso bili priljubljeni, zato tako ena kakor druga stran političnega spektra poskuša volilcem pokazati svoj način obdavčenja v najlepši luči. Zagovorniki vladne politike pravijo, da so se davki razmeroma zmanjšali. A opozicija pravi, da so preveliki in odvzemajo podjetnikom inicijativo za večji razvoj, kar seveda zmanjšuje možnosti zaposlovanja in tako tudi povečuje izdatek za podporo brezposelnim. Da se pokrije ta povečan izdatek je treba zopet povečati dohodek države - seveda z dodatnim obdavčenjem. Pravi začarani krog, kot pravi opozicija.

Katera stran naj bi imela prav bo do neke meje odločilo ljudstvo pri volilni skrinjici, potem ko bo v naslednjih mesecih imelo priliko poslušati številne argumente, posladkane tu in tam s škandalčki.

Osnovno dejstvo pri razpravi o davkih pa je navaden račun. Če hočeš za nekaj plačati moraš razpolagati z zadostnimi sredstvi. Če nimaš dovolj sredstev moraš štediti in se marsikateri stvari odreči.

Stranke v opoziciji vedno očitajo vladam, da z denarnimi sredstvi ne štedijo dovolj in jih uporabljajo mnogokrat za nepotrebne svrhe. Kar pa je enemu upravičen izdatek, drugemu ni. Nedavno je v dnevnem časopisu bilo objavljeno nekaj podatkov o izdatkih, za katere vladna opozicija trdi, da niso bili upravičeni. Res se bo mnogim zdelo tako,

PODPORA ZA UNIONS

Federalna vlada je nakazala podporo v višini 275.250 za potrebe sindikatov. V glavnem bo ta denar uporabljen za zaposlitev posebnih uslužbenec, ki naj bi skrbeli za potrebe novonaseljencev na njih delovnih mestih. Od cele te vsote pa je namenjeno 37.000 dolarjev za izboljšanje delovne varnosti delavk.

NOVONASELJENCI LAHKO POMAGAJO PRI IZVOZU

Mnogi novonaseljenci imajo odlično razumevanje in poznavanje razmer v deželah odkoder pridejo.

To znanje teh ljudi bi avstralski podjetniki lahko mnogo bolj uporabljali pri poslih katere imajo s tujimi deželami. Tako je nasvetoval podjetnikom bivši minister za Imigracijo in Etnične zadeve G. Chris Hurford

TEČAJI ZA ANGLEŠČINO

V februarju so se v vseh deželah Avstralije pričeli tečajji za angleščino. Vse informacije o teh tečajih se dobe na Adult Migrant Education Service uradih v vsakem glavnem mestu.

ZAMENJAVA MINISTRA

Ob nedavni reorganizaciji Federalne vlade v Canberri so zamenjali tudi ministra za Imigracijo in Etnične zadeve. Chris Hurford je moral odstopiti to mesto Mick Young-u, ki je bil dosedaj minister za posebne zadeve.

Komentatorji pravijo, da je bil Mick Young postavljen na to mesto z namenom, da med novonaseljenci pridobi čim več glasov za Laburistično stranko na volitvah, ki bodo tekem letošnjega ali pričetkom naslednjega leta.

NAJBOLJŠA LETALSKA DRUŽBA

Bralci mesečne revije "Executive Travel" vsako leto izbirajo najboljšo letalsko družbo. Doslej je na tem mestu bila British Airways. Letos se je pa znašla šele na četrtm mestu, medtem ko so na prvo mesto glasovali Singapore Airlines, na drugem mestu se je znašla Swissair in na tretjem Cathay Pacific.

Podpora organizaciji "Wild Women Surfboards" za načrtovanje in izdelavo posebnih "surfboards" za ženske je bila nakazana v višini 11.000 dolarjev.

"Victorian Builder's Labourers Federation" je dobila 52.000 dolarjev za namestitve slikarjev, ki bodo risali in slikali po zidovih. (Verjetno po ograjah, ki so postavljene okrog gradilišč.)

123.000 dolarjev so podarili Zadruzi za homoseksualne publikacije (Gay Publications Co-operative) v svrhu tiskanja njihove revije in v podporo drugi slični grupi.

Zato, da bo 26 oseb 13 tednov uravnavalo na tisoče posajenih smrekovih drevesc bodo plačali 109.000 dolarjev.

The Australian Institute of Aboriginal Studies je pripravil 72.000 dolarjev za zgodovinarja ki bo pripravil življenjepis sedanjega sekretarja Ministerstva za zadeve aborinogov.

"National Network of Young Lesbians and Homosexual Men" je dobila 5.000 dolarjev podpore in "Sydney Gay Mardi Gras Association" 12.500 za pravno svojega letnega festivala.

Je že res, da imamo vsak svoje potrebe, a naše merilo za njih pač zavisi v katerem taboru se nahajamo. Mi Slovenci v Melbournu bi bili zelo zadovoljni ako bi vsaj dobili formalno dovoljenje za vzpostavitev Doma ostarelih in onemoglih.

EDINOST, SREČA, SPRAVA, K NAM NAJ NAZAJ SE VRNEJO

Čeprav sem Prešernovo Zdravico čital in slišal že nešteto mi zgomje besede še nikdar niso zazvenele tako močno in name še nikoli niso napravile tako neizbrisnega vtisa kot pred dnevi, ko sem jih slišal povedane iz ust pesnika Antona Kuntnerja. Zdobile so prav simbolično značaj.

Naš ugledni rojak iz stare domovine, mož ki se upa v pesniški obliki razgaliti in razliti svoje občutke kot studenec, ki osvežuje poglede mladih rodov, da vidijo kaj in koliko jim je odvzela moderna doba. Ta mož je prišel med nas in nam s svojimi pesmimi pokazal, da materializem v naši stari domovini še daleč ni popolnoma prevladal, da mnogi Slovenci v okviru meja matične Slovenije stremijo in cenijo iste vrednote kot mi po svetu. Da so nam skupne.

Zato so prav ob tej priliki tako simbolično zazvenele besede: Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo! Zato je prav njegov obisk bil tako pomemben, saj je ni bilo slovenske roke ki jo ne bi iskreno stisnil in ga ni bilo rojaka, ki mu ne bi ta stisk tudi iskreno vrnil. Njegove besede so bile iskrene, brez političnih fraz.

Edinost, sreča, sprava niso zadeve, ki bi se jih lahko zapovedalo z uradnim zakonom, s "komando od zgoraj". To so vrednote, ki izidejo le spontano iz naših čustev, na katere naš razum le deloma lahko vpliva. Razum nam bo omogočil le toleranco, sprava pa ni sprava ako ni spontana.

Moramo reči, da večina našega naroda, večina ki vezana na prednosti, ki so odvisne pripadnosti raznim ideološko-političnim strukturam, ni čakala, da bi prešlo štirideset let predno bi zasula jarke sovraštva, ki so jih skopale razmere med vojno in revolucijo. Preprosti ljudje so že zdavnaj videli potrebo, da jih zagrebejo in da je naš narod premajhen, da bi trošil svoje energije po nepotrebem. V zadnjem času pa vidimo vedno več znakov, da so tudi mnogi merodajni politični činitelji prišli do zaključka, da je obstoj slovenskega naroda nujno potrebna zavest skupnosti in skupne usode, ne glede na različna svetovno-nazorska gledanja.

Porodile so se zamisli o skupnem kulturnem prostoru, o skupnem kulturnem parlamentu, o gospodarski povezanosti z rojaki izven meja republike, širom celega sveta.

Te zamisli, ki so do velike mere nastale pod vplivom mlajših generacij, so že tudi napravile prve korake po poti do uresničenja. Toda zdi se nam, da bo moralo preteči še nekaj časa predno bodo s te poti odstranjeni vsi kamni zaprek in bo postala gladka. Izgleda, da so nekatere še vedno dejavne silnice, ki ovirajo odkrito gledanje in ga skušajo zamegliti. Navzlic temu, da je slovenski tisk v domovini, pa tudi izven nje, postal mnogo bolj realističen in odprt, se še vedno pojavljajo tudi pristranska poročanja. V glavnem so to primeri ko se daje prevelik ali izključen povdarek samo eni strani. Tako na primer v poročilu o obisku delegacije SIM v Argentini, objavljenem v Rodni grudi ne najdemo nobene omembe o kulturno-društvenem delovanju onega dela tamošnjih Slovencev, ki ne soglašajo z režimom v domovini. Na drugi strani pa tudi v tamošnjem tisku še nikoli nismo zasledili poročila o delovanju naših organizacij v Melbournu, čeprav jim redno dostavljamo naš Vestnik.

Takih in sličnih primerov je še vedno preveč. Če res hočemo doseči edinost in spravo, jih bomo le s poštenostjo, priznavanjem obstoja vsakogar in upoštevanjem tudi takih mnenj, ki nam niso všeč. Le z dobro voljo vseh, "ki dobro mislijo" bo izpolnjena želja našega pesnika za edinost, srečo in spravo.

SLOVENIJA SILI IZ POVPREČJA

Zanimive izjave je dal novinarjem zagrebškega Večernjega lista član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc. Iz poročila v Dnevniku 14. februarja 1987 posnemamo:

"Pogosto vidimo nevarnost v različnih novih družbenih gibanjih, v spontani akciji, ne vidimo pa ali nočemo videti, da do boja za oblast lahko pride tudi znotraj naših institucij, celo znotraj posameznih delov ZK. Bojazen v delu partijskih delavcev ne bi vzdržala argumentirane razprave. Takšni se z besedami zavzemajo za Kardeljevo vizijo socialistične zveze, se pa ustrašijo takoj, ko v tej socialistični zvezi slišijo nekaj, na kar jim ušesa niso navajena."

Ko so ga vprašali, ali ga moti, da nova stremjenja Slovencev ne dobijo podpore v drugih delih Jugoslavije je dejal:

"Škoda, da Slovenija ni še bolj v središču pozornosti jugoslovanske javnosti, še zlasti tedaj, ko gre za temeljna vprašanja našega razvoja. Slovenija je najbolj razvita republika, ima pa tudi naj-

razvitejši probleme in to dejstvo ji daje pravico, da jasno in pogumno govori o drugih svojih izkušnjah, pa tudi o tistem, kar je trenutno v Jugoslaviji slabo in kar nas vleče v nevarno povprečje. Odločno se moramo postaviti po robu miselnosti, da imamo v Jugoslaviji čudodelni sistem, v katerem je mogoče tudi z nizko produktivnostjo zadovoljevati vse večjo porabo."

Ko je odgovarjal na vprašanje v zvezi s podporo slovenskega vodstva pobudam mladine, je Šetinc poudaril, da to ni bila bíanco podpora vsem pobudam, temveč je bilo rečeno, da so te pobude zakonite, izrečene so bile na mladinskem kongresu in da morajo o njih razpravljati demokratski argumentirano in brez etiketiranja.

O odnosu s cerkvijo pa je dejal, da je po mnenju nekaterih šlo vse prehitro, kajti "včeraj še nismo imeli hrabrosti ali volje, da izgovorimo samo besedo božič, danes pa že radio prenaša nadškofovo čestitke."

JEZIKI—BOGASTVO IN PREGRADA

Na svetu uporabljajo v besednem sporazumevanju okrog 3500 jezikov, medtem ko je pisanih jezikov veliko manj (ocenjujejo, da jih ni več kot 500). Takih jezikov, ki jih govori več kot 50 milijonov ljudi, je najmanj 16. To so družina kitajskih jezikov, potem angleški, ruski, španski, hindujski, portugalski, bengalski, nemški, japonski, arabski, urdu, francoski, malajski, italijanski, telegu in tamilski jezik.

Samo na afriškem kontinentu govori okrog 1200 jezikov. Nekateri izmed njih, kot so svahili, volof in hausa, so razširjeni na velikih področjih in v več državah. V Evropi obstaja 28 uradnih jezikov, narodi južne Azije pa uporabljajo 23 glavnih jezikov. Čeprav je arabsko področje v nekem smislu enojezično, se narečja precej razlikujejo, berberski jezik, ki jih govori v nekaterih deželah severne Afrike pa se od klasične arabščine povsem razlikujejo. V Latinski Ameriki sta dva glavna

jezika - španski in portugalski - vendar poleg njiju govorijo še v stotinah indijanskih jezikov in dialektov.

Nekatere države imajo presenetljivo veliko število jezikov. Sovjetska zveza na primer 89, v Indiji je 15 jezikov priznanih v uradnem sporazumevanju in šolstvu, čeprav je število jezikov in dialektov, ki jih govorijo širom po Indiji okrog 1650. V Gani govorijo 56 jezikov, mehiški Indijanci pa govorijo v več kot 200 jezikih. Mnogi jeziki, od katerih je vsak izraz dolge tradicije, govori o bogastvu svetovne kulturne zakladnice. Izginotje kakega jezika vedno pomeni izgubo za kulturo, njegova ohranitev pa izvira iz boja za osnovne človekove pravice. V svetu si tudi danes močno prizadevajo, da bi uskladili potrebe negovanja tega bogastva pa tudi podiranja pregrad v sporazumevanju, ki neizogibno izvirajo iz tega jezikovnega bogastva.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

SESTANEK SVETA SLOVENSkih ORGANIZACIJ VIKTORIJE

V soboto 31. januarja se je vršil sestanek članov Sveta slovenskih organizacij Viktorije. Ti sestanki se vrše vsakokrat pri drugem od včlanjenih organizacij, po vrstnem redu. Tokrat so se sestali v Albury, v prostorih doma društva "Snežnik".

Prisotni so bili zastopniki "Jadrana", S.D.M., "Ivana Cankarja" iz Geelonga, "Veselih lovcev" iz St. Albansa ter seveda domačini iz "Snežnika" in predstavniki slovenske radio ure na 3EA ter Vestnika.

Delegati so obravnavali razne načrte za bodoče skupne akcije vseh društev. Med njimi naj omenimo gostovanje Lutkarskega gledališča iz Ljubljane ter zamisel klubskih prostorov za našo mladino na enem smučarskih resortov v Viktoriji.

Precej časa je vzel tudi razgovor o tem kako bi se moglo čim bolj pomagati pri prošnji Slovenskega verskega centra v Kew za vzpostavitev Doma onemoglih in pod kakšnimi pogoji. Sklenili so, naj bi vse slovenske organizacije sodelovale pri zbiranju statističnih podatkov o Slovencih živečih v Viktoriji. V ta namen je bila pripravljena posebna vprašalna polja, ki se bo razdelila med rojake. Na podlagi odgovorov zbranih iz teh vprašalnih polj se bodo izluščili važni podatki o strukturi naše skupnosti in njenih potrebah za pomoč onemoglim. Svet je sklenil naj bi vsa naša društva čimbolj podprla to akcijo tudi s tem, da bodo društveni funkcionarji pojasnili ljudem

kako in zakaj so nam podatki potrebni.

Na istem sestanku je bilo tudi sklenjeno naj bi se povečala kampanja za prodajo knjige "SLOVONIANS FROM THE EARLIEST TIMES".

Medtem ko so Slovenci v Viktoriji, v Canberri ter celo v Ameriki pokazali veliko zanimanje nas je odziv društev in posameznikov v Sydneyu zelo razočaral. Predvidevalo se je, da bo ta druga številčno največja slovenska skupina v Avstraliji prav rada posegla po tej zanimivi in razmeroma cenenih knjigi, ki bi njihovim mlajšim generacijam in njih angleško govorečim prijateljem izčrpen vpogled v zgodovinsko-kulturno ozadje našega naroda. Če bi bilo to tako kot smo predvidevali, bi bila večina stroškov za tiskanje že pokrita. Na žalost pa to še ni tako.

Po končani seji pa so gostoljubne "Snežnikove" kuharice pokazale svojo spretnost in pripravile delegatom Sveta ter njihovim soprogam zelo ukusno večerjo. Po neizogibnih slovenskih pesmih ob zvokih domačega harmonikarja so se "melbournčani" odpravili v Commercial club na borbo z "enoročnimi banditi". Kdo je bil dokončni zmagovalc v tem boju pa je itak vsakomu jasno.

V lepem in toplim jutru se je bilo treba vrniti nazaj proti domu v Melbourne. To priliko so potem uporabili, da so se ustavili v Benalli, kjer so prisostvovali ceremoniji podelitve nagrad zmagovalcem v tekmah za Svetovni pokal v letenju z jadralnimi letali.

Anica Markič

URCA ZAMUJENA, NE VRNE SE NOBENA

Tako bi rada izrekla vsem vam, ki ste zamudili enkratno priložnost slišati slovenskega umetnika Toneta Kuntnerja, ko je bral svoje pesmi in pesmi drugih slovenskih pesnikov, v petek 13. februarja zvečer v prostorih Slovenskega društva Melbourne.

V dvorani se je zbralo lepo število rojakov, ki smo z navdušenjem sledili Tonetovi besedi. Z globokim občutkom in ljubeznijo do svoje zemlje je Tone prebiral svoja dela. Tudi nam so njegove besede segale globoko do srca in vzbujale pri nas spomine na mladost, ki smo jo večina preživljali na kmetih.

Tonetova beseda je natančno opisovala naša čustva, ki jih sami ne znamo tako lepo izraziti. S ponosom nam je ta umetnik povedal, da je tudi on doma s kmetov, sedaj pa živi v Ljubljani.

Tone Kuntner je SDM podaril v spomin zbirko pesmi MOJA HIŠA, predsednik društva Peter Mandelj pa mu je v zameno izročil knjigo The Slovenians From The Earliest Times, katere je bil Tone Kuntner zelo vesel. Ob koncu večera je zapel nekaj pesmi tudi naš pevski zbor pod vodstvom gospoda Branka Sosiča. Domov smo se vračali duševno bogatejši s hrepenenjem, da bi bilo takih doživetij še več.

Maria Kromar

AKTIVNI WEEKEND PRI 'SNEŽNIK-U'

V soboto 31. januarja popoldan se je pri društvu "Snežnik" v Albury vršil redni sestanek Sveta slovenskih organizacij Viktorije.

Poleg reprezentacije društev, ki so v tej zvezi, je bilo tudi precej spremljevalcev. Po dolgem sestanku se je kar razživelo, še harmonika je zapela. Pozno zvečer so se obiskovalci odločili, da poskusijo srečo na poker mašinah v sosednjem klubu. Koliko je bilo sreče z velikim dobitkom mi ni znano, denarnice so pa gotovo postale lažje pri nekaterih igralcih.

Isto popoldne so se člani društva "Snežnik" udeležili tekmovanja v biljaržu v Avstrijskem klubu. Igrali so finale za leto 1986. Rezultati: posamezniki izenačeno, v dvojki pa so naši igralci odnesli trofejo.

V nedeljo prvega februarja pa so se naši balinarji odzvali povabilu iz Mirtleforda. Tekmovanja so se udeležili še trije italijanski klubi. Igrali so v dvojkah. Henrik Šajn in Tone Iskra sta odnesla nagrado za tretje mesto. Navzlic hudi vročini se je večina članov pridružila aktivnosti ta weekend.

Naj vam tudi sporočim, da mi bo pri delu dopisovanja za "Vestnik" pomagala gospa Darinka Mikuletič in seveda v dveh nama bo lažje.

ODMEV IZ USA

Rojaki iz Amerike, ki so nas lani obiskali se nas še vedno radi spominjajo. Na fotografiji, ki jo je nedavno od tam prejela ga. Lyn Bevc vidimo Mollie Zdravje in Ann Cigale z dekletki folklorne skupine S.D.M.

Darko Hribernik:

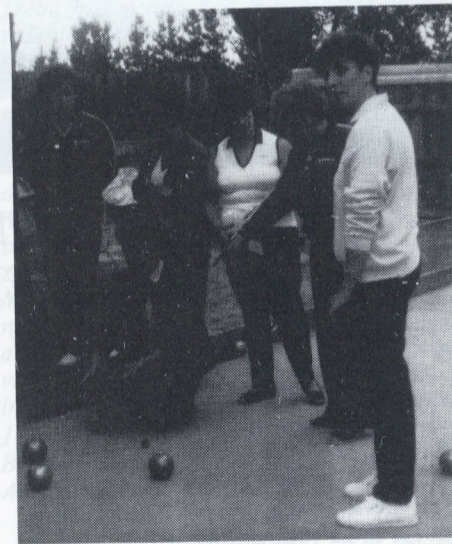
NOGOMET

Nogometaši kluba "Diggers Rest-Jadran" so imeli prvo letošnje srečanje v klubskih prostorih na 3. februarja. Pogovorili so se o bodočem delovanju in tudi izvolili svoj nov odbor. Še naprej je zasluzeno ostal predsednik g. Tone Poklar, ki je lani uspešno pripeljal klub na prvo mesto II. Amaterske lige.

Med drugimi je odbor izbral tudi novega trenerja in si pridobil tudi pomožnega trenerja. Dosedanji trener moštva je namreč zaradi preobremenjenosti z delom moral odstopiti. Pripravljen pa bo še v naprej, vsaj v začetku, pomagati.

Z ostalimi podrobnostmi vas bomo seznanili v naslednji številki Vestnika.

Važno naznanilo vsem, ki želijo igrati nogomet je, da sedaj redni treningi potekajo vsak torek in četrtek od pol sedme ure (6.30 pm) dalje. Vsakdo, ki želi sodelovati je dobrodošel in se lahko prijavi klubu v teh dneh. Tudi začetniki so dobrodošli, le korajžno naprej!

Na balinarskih tekmah 8. februarja pri Jadranu. Z leve na desno: M. Kalcic, Vida Skrlj, A. Poklar, S. Brgoc, E. Kumar, S. Kmel.

DRUŠTVENE PRIREDITVE

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

- 8. marca.....Športni dan s piknikom
- 20. aprila.....Velikonočni piknik s plesom
- 3. maja.....Materinski dan (popoldne ob 3h)
- 13. junija.....Letni ples S.D.M.

S.P.S.C. JADRAN

- 14. marca.....Mladinski dan—Obletnica O. Župančiča
- 20. aprila.....Velikonočni ponedeljek—piknik s plesom
- 9. maja.....Materinski dan

Darko Hribernik

USPEŠNA VRTNA VESELICA

Izredno topli in jasni poletni večer 24. januarja so si organizatorji v klubu Jadran izbrali za vrtno veselico.

Prav prijetno je bilo posedati zunaj pod milim nebom, s katerim nam letošnje poletje ni bilo preveč naklonjeno. Poklepetali smo, popili pristno domače vince ter prigriznili odlične jestvine, ki so nam jih pripravile pridne kuharice.

Ob vsem tem pa je "Slovenski kvintet" poskrbel, da se je slovenska pesem slišala še daleč naokoli v temno noč.

Ob premoru je predsednik g. Frank Iskra pozdravil v imenu kluba mnoge obiskovalce iz domačega kraja, ki so se tedaj mudili na obisku pri svojih sorodnikih. Med nami so tisti večer bili:

Cvetka Kaluža, na obisku pri Danici Jurišević, vnuk Toni Zafred pri Vidi Vojvoda, Darinka Vouk s hčerko Martino pri Pavli Gustinčič in Vidi Vojvoda, Anton in Desanka pri bratu Lojzu iz Lare pri Geelongu, Marija Uršič, Ivan Pernek iz Maribora ter Alojz Kumar pri Lojzu in Elzi Kumar iz Diggers Rest.

Če je potreba mladinci "Jadrana" tudi pridno zgrabijo za delo, saj v prijetni družbi je to kar zabavno. Na sliki so: A. Iskra, K. Baša, R. Kalc, T. Iskra in E. Kumar.

IGRALI BODO 'DOMNA'

Člani igralske družine iz Merrylandsa smo bili zelo veseli novice, da nas bo v Avstraliji obiskal pesnik in gledališki igralec Tone Kuntner. Rekli smo si, da bo to za nas, amaterske igralce, lepa prilika, da mu pokažemo kaj zmoremo ter ga povprašamo za oceno našega igranja. Najbolj bi bili veseli njegove kritike, kje delamo napake, ter njegovih nasvetov, kako jih popraviti in naše uprizoritve izboljšati. Hiteli smo z vajami za ponovitev igre "Poslednji mož", ter se sredi poletne vročine res "namatrali."

Določili smo soboto 31. januarja v cerkveni dvorani našega verskega središča v Merrylandsu. Prvotno smo sicer imeli namen, da bi šli z igro kam gostovat in jo pozneje v februarju ali marcu ponovili v Merrylandsu. A na željo SALUK-a (kulturno umetniškega krožka), ki je bil gostitelj pesnika Kuntnerja, smo s ponovitvijo hiteli z željo, da bi si jo cenjeni gost lahko ogledal. Žal je bil njegov program srečanja z rojaki tako natrpan, da je na soboto, ko smo igrali, obiskal rojake v Wollongongu.

Na zadnji petkovi vaji "Poslednjega moža" je bila naznosna vročina in smo vsi prepoteni poslušali vremensko sobotno napoved; ali bo jutri kaj manj vroče, bodo rojaki iz svojih prijetno ohlajenih domov prišli na našo predstavo, smo se spraševali?

V soboto je bilo vroče, soparno in zatohlo, kot je bilo napovedano. Igralci smo se zbrali ob šestih zvečer, pripravljali oder in svoje obleke. V dvorano so po sedmi uri začeli prihajati prvi gledalci. Ko se je ob osmih zavesa dvignila in ko sem imela priliko pokukati po dvorani, sem le videla, da ne igramo samo praznim stolom. Zbralo se je okoli sto rojakov,

vsekakor veliko manj, kakor na prvi predstavi. Pa ne vem, če bi lahko tak slab obisk pripisovali samo vročini in dejstvu, da je bilo veliko ljudi na dopustu!?

Po končani predstavi je g. Koželj, ki je igro režiral, obdaril vse igralke s šopki nageljnove, sam pa je od p. Cirila prejel v dar lepo knjigo "Lepote slovenskih cerkva".

8. marca bomo z igro gostovali pri rojakih v Wollongongu in pozneje tudi v Canberri. Ali bi želeli morda tudi vi v Melbournu, da vam s predstavo prinesemo malo smeha in dobre volje?

In morda ne boste verjeli - učimo se že novo igro. G. Dane Brkovec je izbral Jurčičevega "Domna", ki ga bo tudi režiral g. Koželj. Gospa Ivanka Pohlen, ki je v preteklem letu uspešno režirala igro "Prisega opolnoči", pa obljublja, da bo takoj, ko se vrne s svojega počitniškega potepanja po domovini, v avgustu pričela z režijo komedije "Micki je treba moža".

Igralska družina v Merrylandsu je zares začela z zelo aktivnim delom in veseli smo, da smo k igranju pritegnili tudi mladino. Kako težko in okorno preberejo na prvih bralnih vajah težje slovenske besede, posebno tiste s šumniki. Ko jim besede razložimo v angleščini in ko č, š in ž dobijo v ušesa, besedo razumejo, v stavku dobi svoj pomen in nikoli več je ne bodo pozabili. Dobra vaja zanje!

V "Domnu" bo v igri nastopalo 19 igralcev in niso mačje solze zbrati k sodelovanju toliko ljudi. Režiser upa, da bomo igro zaigrali že v maju. In vsi skupaj upajmo, da se bodo naši rojaki na dan obetanih predstav, ločili od televizorjev in si jih prišli ogledat.

KUNTNER— POZDRAVLJEN V SYDNEYU

V nedeljo 1. februarja se je pesnik in gledališki igralec Tone Kuntner udeležil Sv. maše v Merrylandsu in si ogledal cerkev. Po končani maši pa nas je p. Ciril povabil v dvorano na srečanje z njim. Le redko kdo se ni odzval vabilu in dvorana je bila polna. Najprej je tri pesmi zapel moški pevski zbor Slovenskega društva Sydney, ki ga vodi g. Jože Urbas. Nato je g. Ivan Kobal prebral svojo pesem z naslovom "Zdrami se samo!" iz knjižice "Živi naj slovenska beseda", ki jo je izdala in založila Zveza slovenske akcije v Sydney. Gospod Kobal je recitiral z močnim glasom in zelo lepo in najbolj sta mi ostali v spominu tile dve kritici:

Zedinite, pravijo, bratje se z nami! Slabiči, ki reva vas brati, premajhni, zgubljeni, kaj blodite sami? Zaplešite z južnimi svati! Seveda! Znan predlog! Poslušajte me; živi naj slovenska beseda! Ne! Nismo slabiči, za vraga še ne! Gorje mu, ki tlači sosedu!

Avstralski pesnik našega rodu, je izpovedal svojo dušo pesniku iz domovine. Nato je Danica Petrič na kratko predstavila Zvezo slovenske akcije; namen zveze je splošen in enostaven; poživiti slovensko zavest za obrambo slovenskega jezika in za pravice, ki nam kot narodu

pripadajo. "Slovenija - moja dežela!" "Slovenci imamo zgodovinsko pravico do svoje narodnosti." "Slovenci nismo premajhni, da ne bi mogli živeti kot samostojen narod!"

To in podobno objavljamo v našem tisku v imenu ZSA. Dejstvo je, da še nikoli v naši tisočletni zgodovini ni bil obstoj slovenskega naroda tako ogrožen, kakor je danes.

In nato je p. Ciril, ki je star Kuntnerjev znanec iz domovine, povabil na oder cenjenega gosta, ki nam je nato skoraj eno uro zelo lepo čital svoje pesmi. In v dvorani tišina. Pesnik nas je povabil v svojo hišo, nas postregel "s to pijačo" (jabolčnikom), nam povedal, kako sta ata in mama ostala na vasi sama in kako je njun sin v mestu velik gospod. Veliko nam je povedal v svojih pesmih, ter nam tudi na malce ironičen način predstavil življenje v domovini danes. Pristrčno smo mu zaploskali, ter se mu s tem zahvalili za njegovo pesem, ki jo je prinesel med nas ter jo nam tudi recitiral s svojim igralškim talentom.

Gospodinčna Jožica Modrijančič pa se mu je za njegov obisk tudi zahvalila s šopkom cvetja.

PREŠERNOV PRAZNIK PRI SDS

V soboto 7. februarja se je pri Slovenskem društvu Sydney vršila "Prešernova proslava" v počastitev slovenskega kulturnega praznika. A avli slovenskega društva je postavljen Prešernov kip, ki ga je izdelal akademski kipar Zdenko Kalin in pred leti so društvu tudi imeli namen nadeiti ime "Slovensko društvo France Prešeren". Kako bi torej pri društvu lahko izpustili praznovanje Prešernovega dne. Postalo je tradicionalno.

Najprej je nekaj besed spregovoril predsednik društva g. Štefan Šernek. Sledil mu je g. Lojze Kmetič, ki je na kratko prebral o pesnikovem življenju in delu.

G. Lojze Gominšek je raztegnil meh svoje harmonike in nam za razvednilo zaigral venček narodnih valčkov imenovanih "Življenska pot".

Nato sta nastopila z recitacijo Prešernovih pesmi Gail Twrdy in Rudi Črnčec.

Najlepša Prešernova pesnitev je "Krst pri Savici", katerega uvod je recitala na pamet gospa Ivanka Šimec.

Sledil je moški pevski zbor SDS pod vodstvom g. Jožeta Urbas, ki je zapel Prešernovo "Luna sije", "Slovenec sem", "Pobec tak ne lumpej" in še dve pesmi

Za zadnjo točko, pa je povezovalka programa gdč. Jožica Modrijančič, povabila na oder pesnika Toneta Kuntner, ki je prečital nekaj svojih pesmi in tudi recitiral Prešernovo "Zdravljico". Pesnik je bil tudi pri Društvu zelo prijazno sprejet in upamo, da se je dobro počutil v Horsley Parku.

ŠE MALO NA KRATKO

14. februarja smo pri SDS imeli praznovanje sv. Valentina, ali ples "srčkov", ki so jih zaljubljeni fantje kupovali svojim dekletom. 28. februarja pa je bilo tradicionalno pustovanje, ko smo se veselo zavrteli preoblečeni v maskare.

In praznik Sv. Jožefa 21. marca bodo društveni pevci z g. Urbasom popestrili s svojim prvim samostojnim koncertom. Vabljeni na vse prireditve. Več ko se nas bo zbralo, bolj veselo bo.

Za konec naj vam zaupam še veselo novice, da je jekleni ptič pripeljal iz domovine mojo mamico Jeleno Novak, ki je z 9-urno zamudo stopila na avstralska tla v nedeljo 8. februarja. "V Sloveniji je taka huda zima, da se letalo ni moglo dvigniti in smo namesto iz Beograda, poleteli iz Zagreba," nam je povedala. In če boste verjeli ali ne, jo v naši vročini zebe, ker je močno prehlajena (ali pa še preveč misli na sneg). Upam, da bo kmalu okrevala, da se bo dobro počutila med nami, se veselo naigrala z vnučki ter videla čim več lepote naše nove domovine Avstralije. In še to naj vam zaupam, ne zna angleško, ker se tega jezika ni nikoli učila, a ko sem s sosedo Avstralko nekaj govorila o njej, je razumela. Sem res debelo gledala, ko mi je po slovensko rekla, da naj ji povem, kar je sosedu hotela vedeti v angleščini. Mame menda res vse vedo in razumejo.

Pristrčne pozdrave vsem bralcem Vestnika od

Danice Petrič

ZA VESTNIK— SLOVENSKI KLUB V PERTHU

Tudi če smo od vas daleč stran, vam sporočamo, da smo prešli v novo leto kar dobro in veseli.

Za letni praznik "Miklavževanje" kot po navadi. Tudi lansko leto smo praznovali miklavževanje z velikim uspehom na radost naših najmlajših, katerih se je zbralo kar enaindvajset. Miklavž jih je obdaroval z bonboni in čokolado in seveda tudi z darili staršev. Članov in njihovih prijateljev se je zbralo po številu 57, skupaj z otroci 78 oseb.

Miklavževanje je važno za naš klub zaradi srečevanja ljudi, od katerih nekatere vidimo sicer le 1-2 krat na leto.

PISMO IZ KRALJIČINE ZEMLJE

Za Slovence, ki živijo na "Zlati obali" (Gold Coast), je slovensko društvo oddaljeno kakih 60 kilometrov po cesti proti Brisbane. Vkljub tej oddaljenosti pa se dvakrat na mesec zberejo tam, kar v lepem številu.

Seveda pridejo tudi od drugih strani. Nekdo pravi, da je predaleč, da izgubi preveč časa na vožnji, pa tudi gorivo, da ga preveč stane. Vendar je veliko takšnih ki ne mislijo tako. Pravijo:

"Za prijatelje in slovensko besedo ni nič predaleč."

Besedo, katero slišiš povsod, kamor se obrneš na tem koščku slovenske zemlje. Da, v veliki "Kraljičini zemlji" košček slovenske zemlje. Za pridne slovenske roke in slovensko besedo ni ovir.

Ta košček slovenske zemlje se imenuje Slovensko društvo "Planika". Še pred par leti je bilo to samo ime. Danes pa se vidijo sadovi pridnih slovenskih rok - rok, katere so razpokane od trdega dela, a so vedno pripravljene žrtvovati soboto ali nedeljo za nekaj kar je slovensko!

Danes stoji tu dom skoraj gotov, z lepo dvorano, prostorom za kuhinjo in še spodnjimi prostori. Ne bo dolgo, a potrebno še veliko dela, ko bo otvoritev. To bo pa najlepši dokaz vsem, ki še dvomijo, da je v slogi moč.

V novi dvorani smo se prvič zbrali za silvestrovanje. Kako prijetno se človek počuti med svojimi. Povsod pesem, povsod slovenska beseda.

Dvorana je bila premajhna, tako so postavili mize tudi na prostem. Za tiste ki so sedeli zunaj pa je bil večer še bolj romantičen. Ko je mesec osvetlil hriboček je spet zadonela slovenska pesem: "Luna sije, kladu bije..."

Tolikšen obisk je dokaz, da ko bo dom dokončan, bo postal kulturno središče vseh Slovencev iz "Kraljičine zemlje". Seveda Slovencev, kateri se zavedajo, da jim po žilah teče slovenska kri.

Nekateri skušajo zatajiti slovensko besedo kot manj vredno od angleške. Pa ni tako. Slovenska beseda je zaklad, katerega nam je podarila mati. Ta naša mati, ki se ni nikoli odrekla te besede tudi v najtežjih časih. Zato jo ohranimo za bodoče rodove.

Dolgoletni član "Planike" g. Karel Knap pravi: "Mar ni lepo, ko se za konec tedna spet pogovorimo s prijatelji po domače."

G. Karel je gradbeni mojster, kateri je prevzel skrb za gradbena dela pri "Planiki". Po dosedanjem delu se vidi, da ima odbor zaupanje vanj in, da bo tudi v bodoče tako. Pravijo, da sta z g. Jožetom podarila veliko sobot za gradnjo "Planike". Obema želimo še veliko uspeha pri delu. Gospe Faniki pa veliko zabave pri košenju trave.

Jože Judnič

Seveda, silvestrovanje je bilo veliko bolj živahno. Dvorana, nabita do zadnjega sedeža, je bila lepo okrašena. Ni trajalo 15 minut in že je "Tanc-pod" stokal pod krogih brzečih nog, saj ni mogel nihče mirno obsedeti ob zvokih slovenskih valčkov, polk in drugih plesov. Igral je kvintet "Adriatic", pod vodstvom Milana Bevka, sina predsednika. So še mladi muzikanti, vedo pa kaj je poskočnica.

To leto se je odbor zelo potrudil (pohvala gre v glavnem predsedniku g. Ivanu Bevku).

V našem klubu se je spet "rodil" pevski zbor. Z velikim presenečenjem so ljudje molče poslušali viže slovenskih pesmi, pod vodstvom gospe Mary Stockbauer - Lunder. Ga Stockbauer pripada posebno priznanje, ker je ona že rojena v Avstraliji.

Nekaj minut pred polnočjo pa je prišel v dvorano Lojze Kossi in odslovil je staro leto po starem običaju. Veselje je trajalo še dolgo v noč.

Lojze Kossi

kaj, kje, kdo?

V soboto 14. februarja se je v katedrali sv. Patrika v Melbournu poročil John Zemlič iz znane Zemličeve družine, ki je član SDM in že od vsega začetka veliko dela in pomaga našemu kulturnemu centru Eltham, pa tudi že prej v Carltonu. Johnova izbranka je Dianne Duffy.

V nedeljo 8. marca se bo poročil podpredsednik S.D.M. g. Fränk Prosenik s prikupno Greto Debelak, ki je pred leti bila Kraljica Dobrodelnosti Slovenske skupnosti v Melbournu. Tako starši Grete kot Franka so že več let člani SDM. Lepo je videti, da sta se morda prav zaradi društvenega sodelovanja spoznala tudi Greta in Frank. Zanimivo je tudi to, da sta Frank Prosenik in John Zemlič prvotna člana orkestra DRAVA, ki je pred štiriinajstimi leti začel igrati na našem hribu, in to velikokrat kar na odprtem. Ker se je takrat šele začelo graditi. Ostali člani orkestra Drava so bili še Ciril Čampelj, sedanji blagajnik, Drago Prosenik in John Škofič. Vsi redno prihajajo na "hrib". Kasneje se je fantom pridružila še Helena Čampelj (sedaj Trinnick), ki to leto opravlja blagajniška dela pri SDM. Greta poje pri ansamblu Večerni zvon, Frank pa je vse do silvestrovega igral pri ansamblu Planinka, ki ima sedaj malo počitka. Kdo ve, morda se Frank in Greta združita tudi pri kakšnem ansamblu, če jima bo seveda čas dopuščal.

Obema paroma naše iskrene čestitke za lepo in srečno bodočnost.

Soproga našega dopisnika iz Perth, gospa Gerda Kossi je v mesecu novembru 1986 utrpela dva manjša udarca možganske kapi. Sedaj je pod pazljivim zdravniškim nadzorstvom in v upanju na izboljšanje. V uredništvu "Vestnika" se pridružujemo željam njenih prijateljev, da bi zdravljenje uspelo in da bi kmalu okrevala.

V nedeljo 10. februarja so v cerkvi Sv. Cirila in Metoda krstili drugorojenko Rexa in Dorothy Gregorič. Dali so ji ime Maree Jane. Botrca in boter sta ji postala gospa Helena Van de Laak in njen sin Pierre Van de Laak.

FANI VEKAR, ki je s svojo družino pričakala Novo leto 1987 med nami v dvorani SDM v Elthamu, je morala takoj po tem iskati zdravniško pomoč zaradi komplikacije na nogi. Napotena je bila v Warringal Private Hospital Heidelberg. Gospe Fani iskreno želimo čimprejšnjega okrevanja in veselo vrnitev v svoj dom, v krog ljubljenih vnučkov in svojcev in seveda tudi med nas rojake.

TUJKE— KAJ POMENIJO

Velikokrat v zadnjem času slišimo besede: nacionalizem, šovinizem, birokratizem, unitarizem. Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika in Politični enciklopediji pomenijo:

— **nacionalizem** — prepričanje o večvrednosti lastnega naroda in prizadevanje za uveljavitev njegovih koristi ne glede na pravice drugih narodov; politična smer, ki trdi, da so narodne koristi pomembnejše od razrednih, ideološki;

— **šovinizem** — (po francoskem vojaku Chauvinu, ki je podpiral zavojevalsko Napoleonovo politiko) — prepričanje o večvrednosti lastnega naroda in sovražen odnos, podpihovanje sovražnosti do drugega naroda, prizadevanja za nacionalno osamitev;

— **birokratizem** — sistem v javni upravi, v katerem odloča uradništvo, formalistično, neživljenjsko poslovanje uradništva; birokratizacija — uvajanje birokratizma;

— **unitarizem** — miselnost, da enega ali več narodov predstavlja le en narod, drugi se utopje v njem, nimajo nacionalnih pravic (ilirizem, jugoslovanstvo v negativnem pomenu).

PISMA-PISMA-PISMA

ZAMUJENO BOGASTVO

Tu in tam nas obišče iz domovine kak ansambel, oktet, kulturno literarni delavec in pa seveda tudi razni športniki. Vsak od teh pride z lastnim ciljem med svoje rojake na to peto celino. Od vseh teh posameznih obiskov, pa ostane delček njihovega duha tudi v nas, ko se že ta ali oni vrača v svojo rodno domovino. Eden od teh obiskov, ki nam je še v svežem spominu, je pesnik in gledališki igralec Anton Kuntner. Marsikateri rojak je z zanimanjem prisluhnil njegovim recitacijam, kjer koli se je udeležil naše slovenske skupnosti. Osebo mi je žal, da mi ni bilo naklonjeno srečanje s tem umetnikom. Globoko sem prepričan, da bi njegove pesniške, pa tudi prijateljske besede naredile tak vtis, da bi iz njih črpal moč, kadar moja skromna samorastniška čustva želijo nekaj zapisati.

Zato upam, da so rojaki (vsaj nekateri) v Melbournu in drugod po Avstraliji, ki so se z njim srečali, v duhu za delček bogatejši v besedi svoje dediščine.

Ivan Lapuh

Spoštovani!

Hvala za tako hiter odgovor. Jaz sem seveda veliko bolj počasen.

Tistih 50 dolarjev je za oglas v Vestnik, ampak ne zato, da bi kdo hodil sem kupovat barvo ali zavese ali tapete in podobno, le če se kdo mudi tu na počitnicah, je prav dobrodošel, če se oglasi v trgovini. Če bom imel količjak časa, jim pokažem lepote teh krajev. Rad bi vas vse prepričal, da bi se počasi preseli sem v našo SONČNO DEŽELO, ki me tako zelo spominja na Dolenjsko ali na Slovenske Gorice. Motijo se vsi, ki mislijo, da se mi tukaj poleti "kuhamo". Lahko rečem, da je vreme bolj znosno, kot pa v Melbournu.

Saj sveži veter z morja podnevi in ponoči prav prijetno hladi, da se lahko spi. Štiri leta sem že tu in še minute spanja nisem izgubil, zaradi vročine.

Upam, da se kmalu vidimo in lepe pozdrave vsem.

Marijan Lauko

Spoštovani!

Naj vam sporočim o sebi, da sem član slovenskega društva Planica-Springvale pa tudi član Slovenian-Australian Association Canberra.

Pred leti sem živel v Canberri, sedaj pa sem tukaj v Melbournu.

Ko sem se po novem letu vračal iz obiska v Canberri sem se ustavil v Albury ter obiskal klub Snežnik. Tam so mi podarili Vestnikovo številko za november in december 1986. Ko sem jo prebral sem se odločil, da bi tudi jaz dobival slovensko glasilo v Avstraliji.

Želim vam veliko uspeha ter še več novic in prilagam ček za naročnino.

Z veseljem pričakujem naslednjo številko.

Jožef Čulek

Vaš Andrej

Marcela Bole

PESNIK TONE KUNTNER

Pesnik Tone Kuntner, dobra duša, Vsak Slovenec ga rad posluša. Tudi v Avstralijo iz domovine prinesel svoje je vrline.

V klubih smo ga poslušali, ušesa kar nategovali. V umetniškem tonu je pesmi bral, nepozaben pri Slovencih bo ostal.

Njegov stas ter oko pove, — v pesniku bije pošteno srce. Obuja spomine, ki so skoro v pozabo, ljubi zemljo in vso naravo.

Naravnost pove — se ne boji. Čemu? Saj le resnico govori! Kmečka mati je rodila velikana, enako vredna kot gospa odlikovana.

Zakaj je kmečki stan zasramovan? — Duhovnik mnog je kmečki zbran. Učene glave so zrastle med naravo, kjer ptič prepeva Bogu hvalo.

Tone, hvala za pobudo ljubezni do narave, do uboge trpeče mnoge mame. Do naše rodne domovine, — tam, kjer so Slovenca korenine.

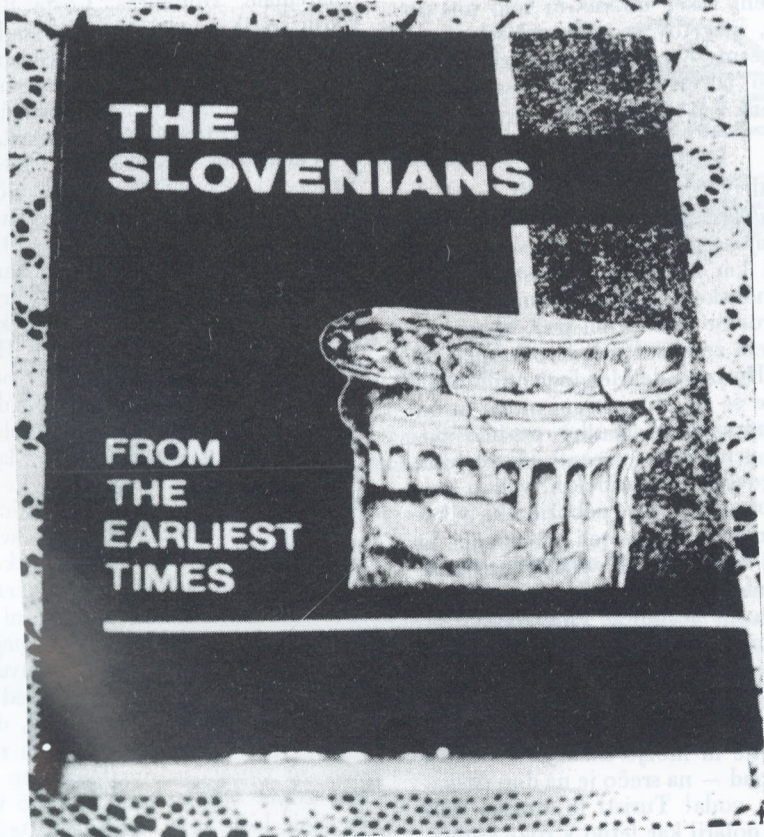
Dragi!

Pošiljam naročnino za leti 1987 in 1988. Upam, da boste v redu dobili Listu želim veliko uspeha v bodočnosti in vsa čast vsem ki se žrtvujete, da ima list tako pestro vsebino.

Ivanka Student

Dragi prijatelji!

Če bi zaupanje in dobra volja in z njima logika zmagovale, bi bilo življenje na vzhodu in zahodu lahko lepše. Za drastičen primer nelogike naj navedem naše razmere v kmetijstvu. Ne bom omenjal Vojvodine, ki naj bi po izjavah Japoncev s svojo okolico po njihovih normah lahko prehranjevala vso zapadno Evropo. Vzemiva raje domači primer: Le 85% pridelava (hrane) Slovenija doma. Ostalo nam daje jug. Prepričan sem, da bi tudi teh 15% in še več lahko odpadlo, če bi ubrali svobodo onim kmečkim ljudem, ki so se pokazali sposobni, pridni in ustvarjalni. Treba bi jim bilo dati le večje površine od sedanjih 10 ha, ne pa se držati dogme. Zajeti bi bilo treba zapuščene površine, ki jih državni sektor iz različnih vzrokov ne more obdelati, privatni bi jih pa, če bi mu bila ta zemlja podarjena. Samo v veliki občini Maribor je 1800 ha že 40 let neobdelane zemlje itd. To so problemi, ki jih ne razumem. Pa želimo domovini vse najboljše, pišemo in poročamo o njih in vse zaman, pa čeprav vsakdo ve, da to ni prav. Mi se držimo dogme! No pustimo to! Glavno, da nismo lačni. Sinoči sem poslušal avstrijske vesti. Zaskrbljeni so, ker so od viška 900.000 ton pšenice (nekdanj revna in lačna mala Avstrija!) doslej prodali le 100.000 ton. Čakajo verjetno tudi letos na Bosance, ki so lani precej pšenice uvozili iz Avstrije.

Knjigo "Slovenians from the earliest times" lahko naročite tudi pri "Vestniku" na naslov P.O.Box 56, Rosanna, 3084, Victoria, Australia. Cena knjige je 22 dolarja in poštnina (Viktorija \$ 3, ostala Avstralija \$ 5).

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

**SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.**

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

This is a question which is debated by the historians in Slovenia ever since a new theory was published by prof. dr. Joško Šavli. According to this the Slovenians are descendants of the pre-Celtic people called the Veneti.

Below is the summary of dr. Šavli's theory, reprinted from the booklet "Glas Korotana", published in Vienna in 1985.

There still exist in Europe today certain locations such as Vannes in Brittany, Ventnor on the Isle of Wight as well as others in Middle Europe which remind us of the presence of a pre-Celtic people called the Veneti.

It has been proven that the origins of the Veneti can be traced back to the Bronze Age when after the 2nd millennium BC the Balto-Slavs who descended from the Aryan community divided themselves into the eastern group of Balts and the western group of Proto-Slavs. The latter formation shaped the Lusation civilization along the Upper Oder from which a current of migration promoted the spreading of the so-called Urnfield culture in the 13th century. According to certain known philologists, as G. Devoto, the bearers of the Urnfield culture were the Protoslavic people called the Veneti. They were brilliant conquerors whose power consisted in the use of horses and heavy slashing swords equipped with hilts.

A continuous Venetic ethnic area extending from the Baltic towards the Alps and stretching across the Padana to the Adriatic was established in Middle Europe after the Urnfield migration. During the Iron Age, after the 9th century BC, new cultures sprang up in this territory among which the most noteworthy were the Hallstatt located in the Eastern Alps and the Este from the Venetian plain.

All these cultures were considered to belong to the Illyrians especially by German experts until the period after World War II. In the sixties they were finally acknowledged as belonging to the Veneti (H. Krahe). German historians, however, still deny the possibility that the Lusatian civilization, the Urnfield culture as well as the Veneti, could have had origin in the Protoslav formation. This view was subject to controversy between German and Polish scholars (Lehr-Splawinski) who later, after World War I, declined to accept the theory that the Protoslavs could have originated somewhere in the swamps of the Pripjat behind the Carpathian Mountains which had been so strongly defended by German historians and philologists. In fact throughout the area between the Baltic and the Adriatic there are Venetic locations whose names are of (Proto) Slavic origin.

After the 5th century BC the Celtic invasion broke over the Alps but never occupied the entire region (R. Pittioni). The Celts simply surrounded the southern and northern plains around the Alps. To prove this is the fact, that no findings had been discovered to prove the presence of the Celtic La Tene civilization (Later Iron Age) within the Alps. The Hallstatt culture continued to dominate especially in the Eastern Alps until the Roman occupation in the 1st century BC. In addition to this, various locations can be found whose names are of Slavic, i. e. Venetic origin, in the Eastern and Middle Alps towards the heart of Switzerland.

Therefore the pre-Roman "regnum Noricum", which arose from the late Hallstatt culture in the Eastern Alps can be only considered as a Venetic Kingdom and not of Celtic origin. These Venetic or Protoslavic people called the Noricans were first named in historical records written by Plinius Secundus, Taurisci and Carni. It has been proven that the Noricans were allies of the Romans and voluntarily submitted to their supremacy.

Consequently the Noricum area was considered to be in a particular position in comparison with other provinces of the Roman Empire. Latin colonists did not settle the area and Roman troops were not stationed there. However, what

has just been mentioned did occur at the end of the 3rd century during the rule of emperor Diocletian in the "Noricum ripense", i. e. throughout a large part of land alongside the Danube. Since the 6th century this area comprising what is now actually Upper Austria and Salzburg has been occupied by the Bavarians.

The "Noricum mediterraneum" or Inner Noricum, i. e. the central part of the Eastern Alps where the actual regions of Carinthia and Styria, remained attached to the Ostrogothic Kingdom in Italy at the end of the Roman Empire until after the year 488 AD. Later on it passed over to the Byzantines along with the Italian territories for a brief period of time.

The establishment of the Langobard Kingdom in Italy after 568 AD and the events relating to the period which succeeded broke all connections between the Inner Noricum and the Italian territories.

Precisely during this period in the second half of the 6th century the Slovenian state called Carantania emerged in the Eastern Alps or more so in the Inner Noricum. This is why historians usually associate the settlement of the supposed South Slavic ancestors of the Slovians to the same period of time and location. Nevertheless they do so without historical documentation.

Historians have come to this conclusion by simply adopting the presumption that the inhabitants of the Inner Noricum were Romanized and Christianized by the end of the Roman Empire. In this case the Slovene medieval state named Carantania could only have appeared in the 6th century as a consequence of the supposed settling of the Slavs from the South Slavic area to the Balkans.

At all events the process of Romanizing and Christianizing the Noricans with the exception of certain large towns which were made Roman on a cultural basis has never been proven. Roman historical records strictly make reference to Romanized large towns whereas nothing is mentioned concerning the Norican rural stratum to which the great majority of people of that region belonged. When the administration of Italy ceased to reign over the Noricum with the invasion of the Langobards, the majority of the Noricans, i. e. the peasantry, proclaimed their own independent state called Carantania. This sequence of events can also be proven by the fact that the name of Carantania itself is a mere derivation from the Roman denomination Carnia or more precisely of its people, the Carni, as Plinius Secundus still names the Noricans. The names Carnia, Carantania, Carniola, Carinthia derive from the ancient word "car" which means a pointed summit of a mountain. This word still has same meaning in Slovene alpine terminology.

To justify these previous affirmations is the fact that the Slovene language does not pertain to the South Slavic group of languages but more so to the West Slavic group because it has preserved ancient Protoslavic grammatical forms such as the dual, the supine, the genitive case in negative sentences, 45 distinct dialects and so on. Certain modern linguists consider the Western Slavs to have stemmed directly from the Proto-Slavs (C. Verdiani).

Because of the influence of various ideologies such as the Great Germanic, the pan-Slavic or the South Slavic unitarianism idea, the possibility of a Protoslavic origin of the Carantians, i. e. the Slovians, deriving from the ancient Veneti has never been adequately taken into consideration by historical researchers in their publications.

NASTANEK IN RAZVOJ GORICE

Odkod ime Gorica? Anton Muznik je o tem zapisal leta 1781: "Gorica, metropola goriške grofije, je dobila, kot se povsem upravičeno misli, ime od slovenske besede gorica — majhna gora, kajti tudi okoličani tega mesta govorijo slovensko."

Zanesljive znanstvene obdelave začetkov mesta Gorice ni. Tudi o kasnejšem razvoju ni v eno delo zbrane literature. Poedina dela pa so pisana v treh jezikih od katerih prednjačijo po številu italijansko pisana.

Slovenska dela niso številna, pač pa so znanstveno bolj utemeljena kot italijanska.

Čeprav se točno ne ve, če je obstajala Gorica že v dobi rimskega imperija, je pa po izkopaninah v okolici, pa tudi na samem goriškem gradu, ugotovljeno, da so tam bivali ljudje že v času Langobardov in sodeč po najdiščih na hribu Sv. Marka nad Šempetrom pri Gorici, že tudi v halštatski dobi.

Medtem ko je do pričetka srednjega veka trgovsko, upravno in versko središče cele pokrajine na zahodni strani Julijskih Alp bilo mesto Oglej, so se ob tem času razmere spremenile in s tem tudi pogoji za novo nastala bivališča.

Obstoj vasi — "Villa" — Gorica je prvič potrjen v zgodovinskem viru spomladi leta 1001. To je darovnica nemškega cesarja Otava III., ki je 28. aprila 1001 podelil oglejski cerkvi polovico posestev v Posočju. V tem dokumentu se med kraji omenja grad Solkan in vas Gorica (Villa Goriza). Še izrecno je navedeno, da gre za naselje, ki se tako imenuje v jeziku Slovanov.

Celi dve stoletji za prvo omembo Gorice — leta 1202. Izgleda, da je Solkan s svojim gradom bil tedaj mnogo večji in bolj vazen kraj. Saj je vse do leta 1399 Gorica spadala pod solkansko faro Sv. Štefana.

Zelo nejasen je tudi razvoj goriških fevdalcev, ki so postali pomembni za razvoj goriškega mesta. V času okoli leta 1125 se omenja grof Majnhard, tedaj odvetnik oglejske cerkve. Tako je ugotovljeno, da je že takrat vas Gorica postala last fevdalcev koroškega rodu. Prav tako je iz podatkov tudi razvidno, da je razvoj vasi Gorica v mesto povezan z nastopom goriških grofov in gradom, ki je bil zgrajen na današnjem mestu že pred 13. stoletjem. Ni točno znano kdo je zgradil ta grad, domnevajo pa, da je to bil grof Verihen.

Od nastanka gradu se je vas Gorica, kot so bili primeri tudi drugod, pričela razvijati v mesto. Okoli gradu so si zgradili hiše razni grajski služabniki, trgovci, obrtniki in podobno. Vas Gorica pa je

se vedno bila kot separatno naselje na jugozahodu goriškega griča.

Razvoj naselja okoli gradu je bil takšen, da mu je leta 1210 cesar Oton IV podelil tržne pravice; Vsako leto na dan sv. Janeza Krstnika so morali Goričani privediti trg (semenj). Tržani pa so bili za 7 let oproščeni vseh služnosti, le mostove preko Soče so morali popravljati.

Goriški grad je bil sedež upravne, sodne in druge oblasti goriških grofov, Gorica pa njih prestolnica.

(se nadaljuje)

POTOVANJE Z LADJO V EVROPO

Danijela Thirion-Hlis

18.6.

Danes pa sem imela izlet po ladji in kar usta sem pozabila zapreti, tako sem začudeno poslušala kapetana, ki nam je razlagal skrivnosti o ladji. Od kod dobimo vedno dovolj vode za kopalnice, za kuhanje, ipd., če smo včasih tako dolgo na odprtem oceanu? Ja, ladja ima priprave, ki morsko vodo spremenijo v sladko vodo. Povedali so mi tudi, da rdeče namizno vino, ki nam ga servirajo pri kosilu in večerji, je vino v prahu, tudi jajčka, da so v prahu za omlete ipd., sama sreča, da je vsaj sadje in zelenjava sveža! Okrog dveh popoldan smo imeli na palubi ob bazenu veliko zabavo; ladja je namreč zaplula preko Ekvatorske črte in tisti, ki so jo prvič v življenju prepluli, so bili "krščeni"; ker mi res ni bilo niti do smetane, špagetov in jajčk v laseh in na obrazu, sem se potuhnjeno skrila v kabino. No ja, pač nisem za vsako šalo, kaj morem.

22.6.

Acapulco, Mexico. 100 000 prebivalcev, a prištevate k temu na tisoče turistov, ki prihajajo vsak dan iz vseh vetrov sveta. Ljudi kar mrgoli. Ime pristanišča izhaja iz indijskega jezika (Nahuatl) in pomeni "Prostor sladkornih trs". Španci so prispeli sem že leta 1521, leto kasneje pa je Diego Hurtado de Mendoza odpotoval, da razišče še na drugi strani morja in od takrat naprej je Acapulco postalo pomembno pristanišče v centralni Mehiki. Tropski gozdovi na hribovskih, veliko delfinov in morskih psov, nebotičniki, v katerih so prvorazredni hoteli, mehikanci, ki kuhajo in živijo kar ob cesti ali na obali, muhe, čudovite trgovine, barantanje na trgu, vse to je Acapulco. Fuerte San Diego je po mojem edini hladen in čist prostor, kjer si lahko v senci odpočiješ utrujene noge, potem pa se odpraviš, kot sem se jaz, naprej do Quebrada, od koder pogumni fantje in možje skačejo z visokih skal v prepad — na srečo je na dnu prepada morska voda! Turisti to strašno radi gledajo in dolarji kar letijo v roke korajžnih skakalcev. Na poti tja sem se pravzaprav izgubila in naredila lepo neumnost. Hotela sem preizkusiti mojo španščino in

sem ustavila neko žensko in jo vprašala za pravo pot. A namesto Quebrada, sem rekla Querida, torej je bilo moje vprašanje: "Kje je ljubica?", na kar me je malo čudno pogledala in odgovorila: "Nimam pojma." Myriam, Graham in jaz smo se zvečer dobili v lepi restavraciji in se odlično navečerjali in pili na njuno zdravje in srečo. Na ladji sta se namreč spoznala, se zaljubila in se odločila, da ne gresta naprej v Evropo, ampak ostaneta nekaj časa v Mehiki. Pod kapljicami nežnega poletnega dežja sem se sama ponoči vrnila na ladjo.

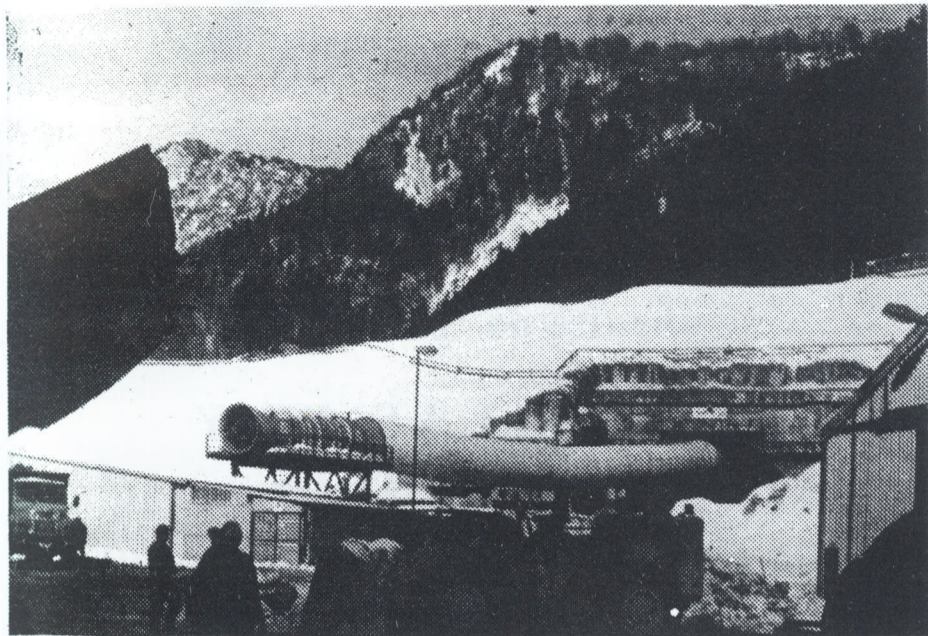
25.6.

Plujemo blizu obale. To so države Guatemale, Honduras, Costa Rica ipd. Okoli šestih zjutraj bomo pripluli na Panama Kanal, se ustavili v Balboa glede formalnosti in nadaljevali vse do Cristobala. Prvi možakar, ki je imel čudovito zamisel, zgraditi kanal med Atlantskim in Pacifiškim oceanom je bil Vasco Nunez, ki je odkril Pacifik. Končno, po mnogih letih, je bil po zaslugi mož, kot so bili Wallace, Stevens, Goethals in drugi, leta 1914 tudi zgrajen. Kanal meri 1676 km in okoli njega živi trenutno okoli 48000 ljudi. Med Pacifikom in Caribian morjem je kanal dolg 81 m, širok pa od 91 do 300 m, odvisno od položaja. Globina kanala je med 12.5 do 13.7 metrov. Preko kanala na leto prepluje več kot 12000 ladij. Panama je dobila neodvisnost od ZDA leta 1903 in je sedaj ena izmed velikih prometnih središč sveta.

Plovba po kanalu je bila pravljica; tako dolgo že nisem videla hribovskih pokritih s tropsko zeleno travo, hočem reči tisto čudno barvo, ki ni zelena, ni zlata, ni rumena, je nekaj čisto posebnega. In potem, ko smo se ustavili pri zatvornici; velika težka vrata so se zaprla pred nami in za nami in bili smo uklenjeni, dokler se višina vode ni dovolj dvignila na eni strani in znižala na drugi, potem so se vrata zopet odprla in s pomočjo vlačilcev se je ladja premaknila. Vse te komplikacije so zato, ker je med dvema oceanoma zemlja, ki ima okrog 25 m razlike v nadmorski višini in je treba kanal torej "zmanjšati" ali "povečati".

Nadaljevanje prihodnjic

SKOZI KARAVANKE

Vhod v predor je pod staro cesto Ješenice—Kranjska gora

Cestni predor, ki ga vrtajo skozi Karavanke pri Jesenicah bo dolg 7850m. Trenutno vrtalci napredujejo s hitrostjo 6 metrov na dan. Vse je odvisno od stroja ki na dan zvrta 200 lukenj. Predor je zdaj dolg že več kot 400 metrov. Stroj zvrta 3 - 4 m globoke luknje, katere potem napolnijo z razstrelivom. Sledi raz-

streljevanje in odvoz materiala. Vsak pridobljen meter, ojačijo s sidri in z železnim tunelskim lokom. Nato preko teh lokov razpnejo mrežo, vse skupaj pa obrizgajo z betonom. S tem je že dosežena nosilna konstrukcija predora. Predpostavljajo, da bodo predor lahko izročili rednemu prometu čez štiri leta.

Slovensko gledališče v Trstu je v velikih gmotnih težavah in njegovo delo v dosedanjem obsegu je v glavnem odvisno ako bo v rimski skupščini sprejet zakon, ki mu bo dodelil posebno denarno pomoč.

Člani gledališča pa so se odločili, da bodo do nadaljnjega delali zastonj, da bi tako izključili nevarnost, da gledališča v tekoči sezoni ne bi črtali s seznama stalnih gledališč.

Proti slovensko vzdušje je prevladovalo spominjanje na sklenitev mirovne pogodbe z Italijo pred 40 leti. Vsestranska radijska postaja RAI je posvetila svoje oddaje "fojbam" v katerih je bilo med in takoj po vojni likvidirano neugotovljeno število vojakov in civilistov.

VIDASIL so dali ime tvarini, ki jo je odkrila ing. Vida Popovič. Njen izum je vzbudil veliko zanimanje po Jugoslaviji in tudi v inozemstvu. Vidasil je ognje-vzdržni in toplotni izolacijski material, primeren za uporabo v industriji, gradbeništvu in ladjedelstvu. Izdelan je na osnovi kalcijevega hidrosilikata z dodatki organskih ali anorganskih vlaken. Protipožarni panel iz tega materiala izdrži več kot 3 ure pri temperaturi okrog 1000 stopinj Celzija.

V jugoslovanski armadi bodo uvedli "vojake po pogodbi" Po odsluženju rednega vojaškega roka se bodo vojaki na nekaterih mestih lahko odločili za podaljšanje služenja po pogodbi za tri leta.

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POSEBNI POLET ZA VAS: 10. junija 1987.
SYDNEY / MELBOURNE / LJUBLJANA

in tudi zelo ekonomska prilika
za obisk lepe Slovenije.

Na razpolago so tudi posebni poleti do Zagreba:

2. julija 1987
5. julija 1987

16. julija 1987
30. julija 1987

Zaradi novih predpisov glede potnega lista vam priporočamo: obrnite se na nas čim preje, da vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo.

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime GREGORICH dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje! PRIDEMO TUDI NA DOM!

KJER MI ZIBEL TEKLA JE...

ZBOLJŠANJE JAVNE VARNOSTI

V letu 1986 so organi za notranje zadeve v Sloveniji obravnavali 38.118 kaznivih dejanj, kar je za 10% manj kot v letu 1985. Neraziskanih je bilo 41.7 odstotkov kaznivih dejanj v primeru s 44 odstotki v prejšnjem letu.

Število kaznivih dejanj s političnim ozadjem pa se je v primeru z letom 1985 dvignilo za enega na 39. Poraslo je tudi število primerov zbujanja narodnostne, rasne in osebne nestrpnosti.

Zmanjšalo se je tudi število gospodarskega kriminala, katerega je bilo v letu 1986 kar 2056 primerov, a vendar za 17 odstotkov manj. Poraslo je število kaznivih dejanj grabeža in zlorabe položaja odgovornih oseb, medtem ko se je število poneverb, ponarejanja listi in nedovoljene trgovine zmanjšalo. Povečalo se je število ropov, odvzemov avtomobilov, manj pa je bilo pokradenih koles.

Mladinskega kriminala je bilo manj: nekaj nad 3400 primerov.

V zvezi s prekrški pa oblasti najbolj vznemirjajo pretepi, motenje nočnega miru, prepiranje in omalovaževanje uradnih oseb.

Število požarov se je povečalo ti pa so povzročili 4 milijarde dinarjev škode.

Povečalo se je tudi število prometnih nesreč s hujšimi posledicami pri katerih je izgubilo življenje 452 oseb, kar je 47 več kot leto poprej. Težjih prometnih nesreč je bilo 5464

Približno 80 ljudi je bilo v preteklem letu ovadeno zaradi proizvodnje, razpečevanja in uživanja drog.

Te podatke je navedel v pogovoru z novinarji Dnevnika namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve Dore Dovečar.

MEDVED TOVORIL PRAŠIČA NA RAMI

V Dolenjskih novicah smo čitali kako je pred tremi tedni Polde Zobec iz vasi Blata v ribniški občini otel iz medvedovih šap svojega prašiča. Zgodbo je obnove njegova mama Marija Zobec takole:

"Tisto noč smo precej dolgo čuli. Okoli ene ure ponoči smo zaslišali obupne krike naših dveh prašičev iz svinjaka, ki se drži hiše. Sin in snaha sta planila gledat, kaj je. Sin se je vrnil ves blede: Medved je! Videl je namreč, da je medved vrgel na ramo prašiča in ga nesel, kot bi ga nesel človek. Zagrabil je kanglico za mleko in jo potočil za njim, da bi medveda preplašil. Ko je vrgel prvič, se medved ni ustrašil, ko jo je pa drugič, je ropotala po asfaltu in medved je prašiča spustil. Preplašeni prašič se je zatekel pod sosedov skedenj. Tudi tega soseda je malo prej zbudil ropot in cviljenje. Videl je senco, ki nese prašiča

na rami, in je vpil: "Tat nese prašiča!"

In kakšne so posledice medvedovega obiska? Medved je pri Zobčevih enemu prašiču zlomil nogi in hrbenico, da so ga morali takoj zaklati. Del mesa in drobovine ni bil užiten. Drugi prašič, tisti, ki ga je medved nosil okrog, pa ima še nekaj ran in tudi preplašen je tako, da bolj malo je.

Kaže, da gre za istega medveda, ki se je prej loteval podobnih podvigov v Rakitnici in še nekaterih krajih.

Nekateri sodijo, da ima medved okoli 450 kg, potrebno pa je upoštevati, da ima strah velike oči. Vendar bo gotovo držalo, da je bila mrcina velika, saj Zobčev pes (ki mu je ime "Medo"), laja na vsak moped in celo avtomobil, ki vozi mimo, ko je prišel medved, je bil pa čisto tiho in se je skrtil nekje pod kozolcem.

KLUB VSEMU JE LEPO ŽIVETI

Starost ni vedno brezupna. Važno je, kako se kdo znajde in kako ga služi zdravje. 103 leta stari Anton Šneberger iz Grglje na Dolenjskem takole gleda na svoja visoka leta:

"Vsako leto je nekoliko slabše. Predolgo sem že na svetu in je tako dolgo življenje že iz mode. Vendar je živeti lepo. Vsak rad živi."

Njegov recept za dolgo življenje je zmernost v vsem: hrani, pijači, pri delu, ženskah... "Vse, kar je pretirano, škodi. Tudi preveč delati ni zdravo," pravi. Redno je delal do osemdesete leta. Potem so mu moči začele pešati. Pa tudi mu ni bilo več treba delati, saj dobiva pokojnino in invalidnino. Giblje se kljub temu veliko.

"Vsako jutro telovadim na postelji. To je dobro, navadil pa sem se telovadbe pri vojakihi. Tudi hodim precej okoli."

Zdravniki se čudijo, kako je še zdrav. Uboga njihove napotke o hoji, telovadbi, nogavicah in čevljih, ki ne smejo biti pretesni. Včasih se jim tudi upre, kot se je pred 13 leti, ko si je poškodoval kolk in so mu zdravniki nameravali vstaviti umetnega. "Nisem pustil in še vedno dobro hodim, neko mlajšo žensko iz okolice so pa zaradi podobne poškodbe operirali in zdaj šepa."

Ne bere več, ker mu oči pešajo, posluša pa radio. O preprih med Rusi in Američani ter o vojnah pravi: "Mislim, da vsega tega ne bi smelo biti."

URADNO O DACHAVSKIH PROCESIH

Inštitut za kriminologijo pri pravni fakulteti v Ljubljani in oddelek za zgodovino filozofske fakultete v Ljubljani sta pripravila poročilo o opravljenem delu v letu 1986 pri raziskavi Dachavski procesi.

V letih od 1947—49 je bilo v Celju, Ljubljani in Splitu več procesov na katerih je bilo obsojenih enajst ljudi na smrt in usmrčenih, trije so umrli med postopkom ostali pa dobili dolgoletne zaporne kazni. V kasnejših letih so vse obtožence oprostili in rehabilitirali.

Iz dosedaj preučenega gradiva je imenovana komisija ugotovila, da obsojenci niso izvršili dejanj, ki jim jih je obtožnica očitala in, da je do tragedije, ki jo ti procesi pomenijo za prizadete in za družbo sploh, prišlo predvsem zaradi tedaj prevladujočih pojmovanj o razmerju med izvršno oblastjo in pravosodjem. Izvršna oblast je uporabljala pravosodje v ideoloških in političnih zadevah kot svoje o-

rodje. Zato teh procesov ni bilo mogoče izpeljati drugače kot z mučenjem obdolžencev, s ponarejanjem dokazov in s pritiski na priče v predkazenskem in predhodnem postopku, ki so ju izvajali preiskovalni organi Ozne, s skonstruiranimi obtožbami, s spektakularnimi javnimi procesi, na katerih so obtoženci, za to posebej pripravljene, z redkimi izjemami "priznali" svojo krivdo in še z množico drugih kršitev temeljnih načel in tudi že tedaj veljavnih določb materialnega in procesnega kazenskega prava.

V letu 1987 bo raziskovalna komisija nadaljevala delo pri iskanju in zbiranju in urejanju primarnega gradiva in njegovem preučevanju. Namen nadaljnjega raziskovanja je poskus prodreti globje v ozadja, pogoje, vzroke in vplive, ki so privedli do teh procesov. Gre za strokovno in kritično analizo zgodovinskega in pravnega problema, ki bi utegnila biti poučna za našo sedanost in prihodnost.

SPOMINI IZ STORŽKOVEGA DNEVNIKA

(13)

Ko sem se poslavljala od domovine, so mi Uršulinke v Ljubljani dale nekaj naslovov sester v Sydneyu. In pomislite, ali niso božja pota čudovita; prvi naslov na listku je bil naslov sester v Croydon Parku naslov šole, ki jo je moj sinek nato obiskoval 4 leta. Ne morem verjeti, da bi bilo to zgolj naključje. Velikokrat sem se namreč na svoji koži prepričala, da človek obrača, Bog pa obrne tako, da je prav!

Prijateljica Marica ni nikoli razumela in ne verjela, da sem res "nekaj našla" v veri in mi je nekoč pri najini debati podarila knjigo "Tagorejeve misli" s posvetilom: "Storžku namesto molitvenika!" Pa me ni prepričala. Še dan danes sva prijateljici, ceprav vsaka na svojem bregu.

6. DEL

TOMAŽKA JE POVOZIL AVTO ...

V času boleznih sem veliko molila. Moram ozdraveti, zaradi Tomažka, ki me potrebuje, zaradi Jožeta. Rada bi živela spet polno življenje, kot sem ga bila vajena. Rada bi spet pela in plesala, se veselila rož in ptic. Prenehala sem jemati zdravila in nisem bila več "zaspanka". Življenje se je začelo vračati na stari tir dokler ... Stopili smo v letu 1981, Tomažek je ravno dobro napolnil 4 leta, ko se je pred hišo igral z Jo - JO igračko na vrvi. Padla mu je na cesto, pa je stekel za njo in pripeljal je avto, ki je ravno mislil parkirati pred našo hišo, ter ga povozil. Spet se mi je svet zdobil na tisoč koščkov. Tomažek je ležal ves v krvi z rano na glavi in noga mu je v hipu otekla, da smo njegove kavbojke morali zrezati z njega. Spet je pripeljal rešilni avto in spet so tekle solze.

Takoj so mu slikali glavo, a k sreči ni bilo razen krvaveče buske večje poškodbe. Noga pa je bila zlomljena v kolku. Kako je revček jokal, ko so mu v prvi noči kar obe nogi dali v "traktion" (povezali in dali nanje uteži). Da bi ena ne ostala krajša, so mi pojasnili. In kako dolgo bo moral tako ležati? Šest do osem tednov, so mi odgovorili. Z obema nogama v zraku, si lahko predstavljate. Sedela sem ob njem, da je zaspal in čakala Jožeta, ki je prišel okrog polnoči. Oba sva jokala.

Zakaj je morala nesreča zadeti prav nas, zakaj ravno Tomažka, zakaj vedno njega. Bolj ko sva ga kot edinčka pazila, bolj je ravno on zmeraj kakšno staknil.

K sreči so mu čez nekaj dni drugo nogo odvezali in je le zlomljeno imel na utezih. A šest tednov, tudi z eno nogo mirno ležati, za 4-letnega fantka, ki ni nikoli znal biti pri miru, niso mačje solze. Nogo so mu pod narkozo tudi ravnali in lomili ter nama z Jožetom zagotavljali, da se pri otrocih kosti hitro zacelijo in da bo v šestih tednih vse dobro. Tako sem šest tednov od osmih zjutraj do devetih zvečer presedela pri njemu. Ga hranila, umivala, se z njim pogovarjala, igrala ter ga zabavala, kakor sem vedela in znala. Otroci v njegovi sobi so se nenehno menjavali. Operirani so bili za slepič in so smeli domov. Jože je spet doma sam kupal, prihajal v bolnišnico in odhajal na delo.

Tomažek ni znal skoraj nič angleško in velikokrat se moram smejeti, ko se spominjam, kako me je vprašal: "Kako moram 'murse' vprašati, če hočem iti lulat?" Pokazala sem mu zvonček na vrvi, ga naučila zvoniti in izgovarjati prve angleške stavke. Kako so se mu bolniške sestre smejale in ga imele rade. Postal je kar njihov Tommy. In razvajale so ga s sladoledom.

Po šestih tednih je smel domov z majhnimi bergljami seveda. Kako se je revček mučil z njimi. Fizioterapevtka in midva sva ga učila hoje z njimi, pa ni in ni šlo. Hoditi je začel brez njih, kmalu tako dobro, da je sedel že tudi na njegovo kolo, ki se ga je naučil voziti, ko mu je bilo samo tri leta. In začel je teči ter se kmalu sploh ni več spominjal nesreče, ne katera noga je bila zlomljena. Zato pa se vsega toliko bolj spominjam jaz - njegova mati.

In ko je okreval, sva ga prvič peljala na sneg, ki si ga je želel videti. Na vprašanje kakšen je sneg, mu je Jože, ki se vedno rad šali, rekel, da je rdeč. In najin fantek je verjel, dokler ga v Snowy M. ni videl belega, ga otipal, se ga najedel, naredil z najino pomočjo snežnega moža .. In vlekla sva ga na saneh, ga okepala, ter mu na poti domov pripovedovala o zimi v Sloveniji. Koliko je tam snega vsako zimo, kako sem v mladih dneh smučala, se sanjala. Kako je bilo lepo. (se nadaljuje)

IZPOLNITE, POŠLJITE NA NASLOV: Vestnik, P.O.Box 56, Rosanna, Vic. 3084

Naročam / Plačam naročnino za Vestnik

Priimek in ime.....

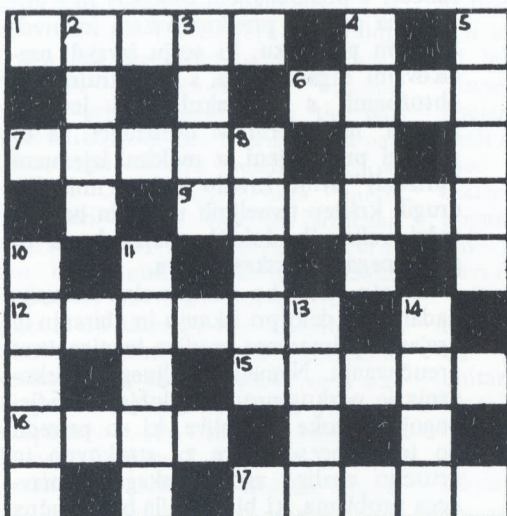
Naslov.....

Datum.....Podpis.....

ZA NASVET IN NAKUP BARV IN TAPET
SUNCOAST DECORATING PTY.LTD.
24 Horton Parade
Maroochydore, Qld. 4558

Priporoča se: MARJAN LAUKO

ZA BISTRE GLAVE — štev. 20

VODORAVNO: 1 suha stebela, 6 plevel, 7 miza v cerkvi, 9 kraj pri Ljubljani, 12 hrib na Sončni obali - Qld, 15 škofovo pokrivalo 16 čud, 17 reka ob Sončni obali v Qld.

NAVPIČNO: 2 nerodna ženska, 3 slana, 4 glorija, vrsta kolesa, 8 um, 10 veliko morje, 11 premožen, 13 pralno sredstvo, 14 bog ljubezni.

REŠITEV KRIŽANKE ŠTEV. 19

VODORAVNO: 1 Tezno, 6 žaga, 7 kajža 9 Anhovo, 12 Šmihel, 15 Lokev, 16 Irka, 17 nasad.
NAVPIČNO: 2 enak, 3 Neža, 4 falot, 5 labod, 8 angel, 10 oštir, 11 Pivka,

ROJAKI

ZA KUPOPRODAJO

NEPREMIČNIN

(zemljišč, stanovanjskih hiš,
trgovskih poslopij itd.)

se obrnite na poznano tvrdko

DOUGLAS KAY
REAL ESTATE

10B East Esplanade, St. Albans, 3021

kjer vam bo na uslugo

PETER KRICKIČ
Generalni ravnateljTelefon: 366 1322 in 366 1822;
po uradnih urah: 336 3303

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL - CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinjsko pohištvo - mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd. -
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens - Vanity Units - Wardrobes - Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

ROJAKI, KI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH
ALI SLOVENSkih PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA' . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS

PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel. 281 1777

Postreženi boste v domačem jeziku